

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119200337
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119200337.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: F. T., A.. XX.XX.XXXX, W. Š. XXX, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubáňiho 16, Bratislava, o zaplatenie 418,44 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26. 03. 2019, č. k. 10Csp/7/2019-60 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. a III..
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 100 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10. 06. 2013.

3. V odôvodnení okrem iného súd uviedol, že v prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie jeho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C/114/2016, v dôsledku čoho bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) uzatvorenej medzi stranami sporu na výkon zrážok zo mzdy. V predmetnom rozsudku prijal súd záver, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy zakladá nerovnováhu v neprospech žalobcu s tým, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá robí dohodu neplatnou podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Tento rozsudok bol predmetom preskúmania odvolacím súdom, ktorý navyše poukázal na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy nebola individuálne dojednaná, umožňuje siahnuť na majetok spotrebiteľa a vymôcť aj plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok, pričom najzávažnejšie spočíva v úžernom protiplnení (70 % úroková sadzba), ktorá niekoľkonásobne prevyšuje priemer bánk. V spojení s neprijateľnými podmienkami súdy skonštatovali, že je plne opodstatnená ochrana spotrebiteľa. Z výsluchu žalobcu zistil, že podľa jeho názoru bolo z jeho strany splatené žalovanému všetko, avšak žalovaný požiadal jeho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom žalovaný naformuloval uvedenú dohodu o zrážkach zo mzdy a túto aj použil a žiadal na základe

nej vykonávať zrážky zo mzdy. Takéto konanie bolo spôsobilé privodiť ujmu žalobcovi. V dôsledku uvedeného bol žalobca nútený brániť sa žalobou o zdržanie sa použitia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, pričom bol úspešný. S ohľadom na uvedené sú splnené základný predpoklad uplatneného nároku na finančné zadosťučinenie a to, že boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa vyplývajúce z osobitných právnych noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľov.

4. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia vychádzal súd prvej inštancie z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Na druhej strane nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. V danom prípade bolo prihliadnuté na skutočnosť, že žalobca neuhradil ani istinu úveru, čo je zrejme z jeho tvrdení uvedených v žalobe. Žalovaný reálne poskytol žalobcovi úver vo výške 257,03 eur, pričom ku dňu žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy žalobca žalovanému zaplatil len sumu 160,80 eur (10x16,08 eur). Pokiaľ by bolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že zrážky zo mzdy boli vykonávané z jeho mzdy ďalších 4 alebo 5 mesiacov (5x16,08 eur = 80,4 eur), je zrejme, že celková istina splatená nie je. Táto skutočnosť nevedie k zániku nároku na finančné zadosťučinenie, nepochybne má však vplyv na posúdenie jeho výšky, keďže súd ho ustalať na základe svojej voľnej úvahy. Vychádzajúc z konkrétnych okolností prípadu považoval súd prvej inštancie za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur, a preto v prevyšujúcej časti žalobu o zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné, a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a tiež pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Podľa odvolateľa záver súdu je založený na hypotéze, ktorá sa neopiera o žiadne reálne a preukázané skutočnosti z ktorých by mohol byť záver súdu odôvodňujúci výšku zadosťučinenia prijatý. Z napadnutého rozsudku nie je ani zrejme označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené. Tiež z rozsudku nevyplýva ani preukázanie podmienok podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. v súvislosti s podanou žalobou.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd sa najprv vypořiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

11. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty

strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci")

15. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 31. 10. 2016, č. k. 25C/114/2016-58 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 01. 2018, č. k. 6Co/21/2017-108 bol žalovaný povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka č. XXXXXXXXXXXX z 28.01.2014 k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 28.01.2014, uzatvorenej medzi žalobcom o žalovaným, na výkon zrážok zo mzdy. Právoplatným ukončením konania vo veci 25C/114/2016 Okresného súdu Prešov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola na súde podaná 07. 01. 2019.

17. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že určením neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči žalobcovi, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Prešov 25C/114/2016, v ktorom spochyboval dôvodnosť žaloby na ním uplatňovaný nárok a preukázanie skutočností, na základe ktorých by takýto nárok mohol uplatňovať, žalobca bol dlhodobo nedôvodne vystavený stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia

predmetného konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý Dohodou o zrážkach zo mzdy obchádzal právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z úijného práva, ako aj z právneho poriadku, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu vykonával zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby boli nároky žalovaného uplatňované zo zmluvy o úvere, preskúmané súdom, pričom žalovaný si mohol uplatňovať akýkoľvek nárok bez ohľadu na to, či takýto nárok bol odôvodnený alebo nie. Podľa článku III. Dohody vyplýva, že zrážky zo mzdy sa majú vykonávať až do doby, pokiaľ žalovaný písomne neoznámí, zamestnávateľovi žalobcu, že všetky jeho pohľadávky sú splatené. Z článku V. Dohody vyplýva, že dlžník nemá právo takúto Dohodu vypovedať, odstúpiť od nej, prípadne inak jednostranne ukončiť a takéto ustanovenia Dohody zakladajú nerovnováhu v neprospech žalobcu s tým, že ide o neprijateľné podmienky, ktoré robia takúto dohodu neplatnou. Dohoda zároveň neobsahuje označenie platiteľa mzdy ako základnú náležitosť tohto právneho úkonu, a preto je v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka neplatná.

18. Žalobca bol teda bez akýchkoľvek pochybností v konaní 25C/114/2016 Okresného súdu Prešov úspešný a žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) uzatvorenej medzi žalovaným a žalobcom na výkon zrážok zo mzdy, ktorú zároveň vyhlásil za neplatnú.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to hlavne intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur tak, ako priznal súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy konal závadne. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).